

برنام‌خدا

بهبود تولید با مشارکت مردم

رئیس‌ان محترم دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی، پژوهشی، و فناوری
 درباره: ۱۱۲ مؤسسه ایرانی در فهرست «نیچر ایندکس»

با سلام و احترام

بر پایه گزارش «اشپرینگر نیچر» در سال ۲۰۲۳ میلادی، ۱۱۲ مؤسسه ایرانی توانسته‌اند در سیاهه «نیچر ایندکس» جای گیرند. این نظام رتبه‌بندی سالانه مؤسسه‌های جهان را بر پایه سنج‌های گوناگون ارزیابی می‌کند و نام ۵۰۰ مؤسسه برتر را منتشر می‌کند. هیچ‌یک از مؤسسه‌های ایرانی نتوانسته‌اند در میان مؤسسه‌های برتر جهان در رتبه‌بندی مؤسسه‌های آکادمیک «نیچر ایندکس» جای گیرند.

هرساله «نیچر ایندکس» به رتبه‌بندی مؤسسه‌ها در سراسر جهان بر پایه خروجی‌های پژوهشی آنها در سال گذشته که کیفیت بالایی دارند می‌پردازد. گفتنی است، این رتبه‌بندی بر پایه بخش محدودی از بروندادهای پژوهشی مؤسسه‌ها انجام می‌شود و برای فهم بهتر جایگاه مؤسسه‌ها باید نظام‌های رتبه‌بندی دیگر نیز بررسی شوند. «نیچر ایندکس» با شمارش شمار مقاله‌های پدیدآوران در نشریه‌های نمایه‌شده‌اش، رتبه‌بندی مؤسسه‌ها را بر پایه دو سنج «شمار آثار» و «میزان مشارکت در پدیدآوری آثار» شدنی می‌سازد. در سال ۲۰۲۳ میلادی مقاله‌های منتشرشده از ژانویه تا دسامبر سال ۲۰۲۲ میلادی در ۱۵۰ نشریه برتر (nature.com/nature-index/faq#journals) در حوزه‌های شیمی، علوم محیط و زمین‌شناسی، علوم زیستی، بهداشت، و علوم فیزیکی شمارش و ارزیابی شده‌اند. با آنکه هیچ مؤسسه ایرانی نتوانسته است در میان ۵۰۰ مؤسسه برتر جهان جای گیرد ولی مؤسسه‌هایی هستند که در نشریه‌های پیش‌گفته مقاله دارند. در جدول زیر نام مؤسسه‌های ایرانی که در «نیچر ایندکس» ارزیابی شده‌اند، آمده است. بر پایه این جدول ۱۱۲ مؤسسه ایرانی در این سیاهه هستند. در جدول یک، شمار مقاله‌ها، میزان مشارکت در پدیدآوری مقاله، رتبه جهانی، و رتبه ملی مؤسسه‌های ایرانی گزارش شده‌اند. رتبه ملی مؤسسه‌های ایرانی در این سیاهه، بر پایه سنج «میزان مشارکت» گزارش شده است. «میزان مشارکت» به شمار پدیدآوران یک مقاله بستگی دارد. برای نمونه، اگر مقاله‌ای دو پدیدآور داشته باشد، میزان مشارکت هر یک از آنان نیم امتیاز است.

جدول ۱. مؤسسه‌های ایرانی در سیاهه «نیچر ایندکس» در سال ۲۰۲۳ میلادی

نام مؤسسه	میزان مشارکت (۲۰۲۲)	شمار مقاله‌ها (۲۰۲۲)	رتبه ملی	رتبه جهانی
دانشگاه شیراز	۱۰.۱۷	۱۷	۱	-
پژوهشگاه دانش‌های بنیادی	۹.۴۴	۶۹	۲	-
دانشگاه تهران	۹.۲۱	۲۹	۳	-
دانشگاه تربیت مدرس	۸.۲۷	۱۹	۴	-
دانشگاه فردوسی مشهد	۵.۹۲	۱۰	۵	-
دانشگاه شهید بهشتی	۵.۶۰	۱۰	۶	-
دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان	۴.۹۶	۱۳	۷	-
دانشگاه علوم پزشکی تهران	۴.۸۰	۲۶	۸	-
دانشگاه دامغان	۳.۸۱	۱۰	۹	-
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	۳.۱۴	۱۷	۱۰	-
دانشگاه مازندران	۳.۰۹	۵	۱۱	-
دانشگاه صنعتی شریف	۲.۸۹	۳۶	۱۲	-
دانشگاه کردستان	۲.۶۱	۶	۱۳	-
دانشگاه شهید مدنی آذربایجان	۲.۲۰	۳	۱۴	-
دانشگاه مراغه	۲.۱۲	۶	۱۵	-
دانشگاه رازی	۲.۱۰	۳	۱۶	-
دانشگاه بوعلی سینا	۲.۰۳	۴	۱۷	-
دانشگاه لرستان	۲.۰۰	۲	۱۸	-
دانشگاه بیرجند	۱.۸۰	۳	۱۹	-
دانشگاه علوم پزشکی ایران	۱.۶۶	۱۱	۲۰	-
دانشگاه آزاد اسلامی	۱.۴۳	۵	۲۱	-
جهاد دانشگاهی	۱.۳۰	۶	۲۲	-
دانشگاه جهرم	۱.۲۵	۲	۲۳	-
دانشگاه کاشان	۱.۱۷	۲	۲۴	-
دانشگاه تبریز	۱.۱۷	۲	۲۴	-
دانشگاه یزد	۱.۱۷	۲	۲۴	-
دانشگاه علوم پزشکی شیراز	۱.۱۶	۵	۲۵	-
دانشگاه زنجان	۱.۱۰	۳	۲۶	-
دانشگاه محقق اردبیلی	۱.۰۴	۳	۲۷	-
دانشگاه صنعتی اصفهان	۱.۰۲	۴۳	۲۸	-
دانشگاه علوم پزشکی همدان	۱.۰۰	۲	۲۹	-
دانشگاه صنعتی سهند	۱.۰۰	۱	۳۰	-

نام مؤسسه	میزان مشارکت (۲۰۲۲)	شمار مقاله‌ها (۲۰۲۲)	رتبه ملی	رتبه جهانی
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۱.۰۰	۱	۳۰	-
دانشگاه تحصیلات تکمیلی صنعتی و فناوری پیشرفته	۱.۰۰	۱	۳۰	-
دانشگاه ولی عصر رفسنجان	۱.۰۰	۱	۳۰	-
دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی	۰.۹۷	۲	۳۱	-
دانشگاه یاسوج	۰.۹۲	۳	۳۲	-
دانشگاه علوم پزشکی تبریز	۰.۹۲	۵	۳۳	-
دانشگاه حکیم سبزواری	۰.۹۰	۵	۳۴	-
دانشگاه گیلان	۰.۸۹	۵	۳۵	-
دانشگاه صنعتی شاهرود	۰.۷۵	۱	۳۶	-
دانشگاه زابل	۰.۷۵	۲	۳۶	-
سازمان هواشناسی ایران	۰.۷۰	۲	۳۷	-
پژوهشگاه پلیمر و پتروشیمی	۰.۶۳	۱	۳۸	-
دانشگاه خوارزمی	۰.۵۴	۴	۳۹	-
دانشگاه اصفهان	۰.۵۳	۴	۴۰	-
دانشگاه قم	۰.۵۰	۱	۴۱	-
دانشگاه ارومیه	۰.۴۰	۱	۴۲	-
دانشگاه شهید رجایی	۰.۳۵	۲	۴۳	-
دانشگاه شاهد	۰.۳۴	۳	۴۴	-
دانشگاه ملایر	۰.۳۳	۱	۴۵	-
سازمان انرژی اتمی	۰.۳۳	۱	۴۵	-
دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل	۰.۳۳	۱	۴۵	-
پژوهشگاه مواد و انرژی	۰.۳۳	۱	۴۵	-
دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز	۰.۳۳	۴	۴۶	-
دانشگاه علوم پزشکی اصفهان	۰.۳۰	۸	۴۷	-
دانشگاه علوم پزشکی سمنان	۰.۲۸	۴	۴۸	-
دانشگاه سیستان و بلوچستان	۰.۲۵	۱	۴۹	-
دانشگاه صنعتی مالک اشتر	۰.۲۵	۱	۴۹	-
دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله	۰.۲۵	۱	۴۹	-
دانشگاه شهید چمران اهواز	۰.۲۳	۲	۵۰	-
دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی	۰.۲۳	۳	۵۱	-
دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی	۰.۲۰	۲	۵۲	-
دانشگاه الزهرا	۰.۲۰	۱	۵۳	-
دانشگاه ایلام	۰.۲۰	۱	۵۳	-

نام مؤسسه	میزان مشارکت (۲۰۲۲)	شمار مقاله‌ها (۲۰۲۲)	رتبه ملی	رتبه جهانی
پژوهشگاه شیمی و مهندسی شیمی ایران	۰.۲۰	۱	۵۳	-
سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور	۰.۱۸	۲	۵۴	-
دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی	۰.۱۴	۲	۵۵	-
دانشگاه فرهنگیان	۰.۱۴	۱	۵۶	-
وزارت بهداشت، درمان، و آموزش پزشکی ایران	۰.۱۴	۲	۵۷	-
دانشگاه علوم پزشکی زنجان	۰.۱۴	۲	۵۸	-
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه	۰.۱۳	۲	۵۹	-
پژوهشگاه نیرو	۰.۱۳	۱	۶۰	-
دانشگاه علوم پزشکی جهرم	۰.۱۱	۲	۶۱	-
یوسرن	۰.۱۱	۵	۶۲	-
دانشگاه آیت‌الله بروجردی	۰.۱۰	۱	۶۳	-
دانشگاه علوم پزشکی کردستان	۰.۰۹	۲	۶۴	-
دانشگاه علوم پزشکی مشهد	۰.۰۷	۵	۶۵	-
پژوهشگاه ملی مهندسی ژنتیک و زیست فناوری	۰.۰۷	۱	۶۶	-
دانشگاه علوم پزشکی بهسر	۰.۰۷	۲	۶۷	-
دانشگاه شهید باهنر کرمان	۰.۰۶	۱	۶۸	-
دانشگاه بین‌المللی دی - ۸	۰.۰۶	۱	۶۸	-
آزمایشگاه ژنتیک، ایمونولوژی، و آلرژی دکتر شهریوی	۰.۰۵	۳	۶۹	-
بیمارستان قائم	۰.۰۵	۱	۷۰	-
مرکز ژنتیک پزشکی دکتر سید حسنی	۰.۰۴	۱	۷۱	-
آزمایشگاه پاتوبیولوژی و ژنتیک پردیس	۰.۰۴	۱	۷۲	-
دانشگاه علوم پزشکی گلستان	۰.۰۳	۱	۷۳	-
مرکز پاتولوژی و ژنتیک کریمی نژاد	۰.۰۳	۱	۷۴	-
دانشگاه علوم پزشکی ایران شهر	۰.۰۳	۳	۷۵	-
دانشگاه علوم پزشکی شاهرود	۰.۰۳	۲	۷۶	-
مرکز تحقیقات چشم پزشکی نور	۰.۰۳	۱	۷۷	-
کیمیا سولار اسپادانا	۰.۰۲	۱	۷۸	-
وزارت میراث فرهنگی، گردشگری، و صنایع دستی	۰.۰۲	۱	۷۹	-
دانشگاه علوم پزشکی اراک	۰.۰۲	۱	۸۰	-
سازمان تحقیقات، آموزش، و ترویج کشاورزی	۰.۰۲	۲	۸۱	-
دانشگاه علوم پزشکی مازندران	۰.۰۱	۲	۸۲	-
دانشگاه علوم پزشکی بابل	۰.۰۱	۲	۸۳	-
دانشگاه علوم پزشکی آبادان	۰.۰۱	۲	۸۳	-

نام مؤسسه	میزان مشارکت (۲۰۲۲)	شمار مقاله‌ها (۲۰۲۲)	رتبه ملی	رتبه جهانی
پالیندروم	۰.۰۱	۱	۸۴	-
دانشگاه علوم پزشکی مراغه	۰.۰۱	۲	۸۵	-
بیمارستان رضوی	۰.۰۱	۱	۸۶	-
دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد	۰.۰۱	۱	۸۷	-
موزه ملی ایران	۰.۰۱	۱	۸۸	-
دانشگاه علم و فناوری مازندران	۰.۰۱	۲۶	۸۹	-
وزارت علوم، تحقیقات، و فناوری	۰.۰۰	۱	۹۰	-
دانشگاه علوم پزشکی ارومیه	۰.۰۰	۱	۹۱	-
دانشگاه علوم پزشکی قزوین	۰.۰۰	۱	۹۱	-
دانشگاه علوم پزشکی قم	۰.۰۰	۱	۹۱	-
دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان	۰.۰۰	۱	۹۱	-
دانشگاه علوم پزشکی گیلان	۰.۰۰	۱	۹۱	-
دانشگاه علوم پزشکی البرز	۰.۰۰	۱	۹۲	-
دانشگاه علوم و فنون مازندران	۰.۰۰	۵	۹۳	-

بر پایه گزارش «اشپرینگر نیچر» در سال ۲۰۲۳ میلادی، «Chinese Academy of Science» با پدیدآوری ۶۸۰۳ مقاله و مشارکت ۲۰۶۵ امتیازی پیشتاز جهان است و «Harvard University»، «Max Planck Society»، «French National Centre for Scientific Research»، «University of Chinese Academy of Sciences»، «Stanford University»، «University of Tsinghua» در «Science and Technology of China»، «Nanjing University»، «Peking University» و «Tsinghua University» جایگاه دوم تا دهم هستند.

پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) با ساخت و بروزرسانی ابزارهایی حرفه‌ای برای ارزیابی و سنجش علم، فناوری، و نوآوری کشور می‌کوشد تا در زمینه‌های در پیوند با مأموریت‌هایش به سیاست‌گذاران برای برنامه‌ریزی‌های درست و کارآمد یاری رساند. این گزارش نیز از انتشارات سامانه جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان (نما) است که به پایش و گزارش پیرامون ۹۰ شاخص گوناگون از ۵۵ نهاد جهانی در حوزه‌های علم، فناوری، و نوآوری می‌پردازد و در نشانی NEMA.IRANDOC.AC.IR در دسترس همگان است.

با آرزوی توفیق الهی

محمد حسن زاده

رئیس پژوهشگاه